

МІЖРЕГІОНАЛЬНА
АКАДЕМІЯ УПРАВЛІННЯ ПЕРСОНАЛОМ

СТАНОВЛЕННЯ І РОЗВИТОК УКРАЇНСЬКОЇ ДЕРЖАВНОСТІ

Випуск 6

*Матеріали VI Всеукраїнської
науково-практичної конференції
“Державне управління: стратегія і тактика
формування сучасного фахівця”,
м. Київ, МАУП 29 жовтня 2011 р.*

Київ
ДП “Видавничий дім “Персонал”
2011

*Схвалено Вченою радою Міжрегіональної Академії управління персоналом
(протокол № 8 від 28.09.11)*

Редакційна колегія

М. Ф. Головатий (голова), д-р політ. наук, проф., *В. В. Омельчук* (заступник голови), канд. іст. наук, *П. Ф. Вознюк* (відповідальний секретар), канд. політ. наук, доц., *І. П. Бідзюра*, д-р політ. наук, проф., *П. П. Гай-Нижник*, д-р іст. наук, старш. наук. співроб., *Ю. О. Куц*, д-р наук держ. упр., *І. П. Лопушинський*, д-р наук держ. упр., проф., *В. М. Піскун*, д-р іст. наук, старш. наук. співроб., *Я. Ф. Радиш*, д-р наук держ. упр., проф., *І. В. Розпутенко*, д-р наук держ. упр., проф., *Г. П. Ситник*, д-р наук держ. упр., проф., *П. К. Ситник*, д-р філос. наук, проф., *Ю. П. Сурмін*, д-р соц. наук, проф., *В. В. Утвенко*, канд. іст. наук, доц., *М. В. Чечетов*, д-р наук держ. упр., проф., *Н. П. Ярош*, д-р наук держ. упр., *Н. М. Чернуха*, д-р пед. наук, проф.

Видання здійснене в рамках проекту
“Наукові праці МАУП”

Становлення і розвиток української державності: [зб. наук. пр.] / МАУП. —
С76 К.: ДП “Видавничий дім “Персонал”, 2011 —

Вип. 5 : Матеріали VI Всеукр. наук.-практ. конф. “Державне управління: стратегія і тактика формування сучасного фахівця”, м. Київ, МАУП, 29 жовт. 2011 р./ редкол.: М. Ф. Головатий (голова) [та ін.]. — 2011. — 428 с. : іл. — Бібліогр. в кінці ст.

У пропонованому збірнику подано статті учасників науково-практичної конференції, присвяченої найважливішій проблемі сьогодення — становленню України як держави. Розглядається формування державності в Україні у різні періоди історії та в різних аспектах.

Для науковців і державних службовців, політиків і політологів, викладачів і студентів, а також усіх, хто цікавиться розвитком Української держави і суспільства.

ББК 63.3(4УКР)я43+67.9(4УКР)301я43

І. М. Воробйова Методи подолання кризи легітимності влади.....	132	О. В. Котеньова Політика державного управління у сфері господарювання в умовах ринкової економіки	192
І. М. Николін Бар'єри міжособистісного спілкування та їх вплив на соціалізацію особистості.....	134	С. С. Маяковський Механізм фінансового забезпечення регіональної політики єс	195
М. О. Левченко Аналіз і прогнозування економічного потенціалу підприємства з позицій системного підходу	138	Л. А. Сокур Впровадження навчального курсу «державна політика у сфері діловодства» як запорука розвитку особистості фахівця та його професійної компетентності	197
І. М. Найдьонов Наукова організація підготовки менеджерів.....	143	І. Проценко Парадигма сучасної бізнес-освіти: управління системою підготовки сучасного лідера (на прикладі українського народного університету МАУП)	201
Ф. М. Медвідь Л. М. Техмурова Місцеве самоврядування в Україні: питання теорії та історії	147	О. О. Воронятніков Організація системи урядових органів публічного управління.....	205
Н. О. Кочерова Кримінально-правова характеристика вимагання (за ст. 189 КК України).....	151	В. В. Бірюкова Розвиток управління як передумова розвитку навчального закладу.....	207
О. В. Зотов Особливості управління державними проектами.....	154	О. В. Лапочкін Проблеми реформування методів управління безпекою державного руху.....	212
М. В. Москальов Психологічні особливості рівнів розвитку когнітивного компоненту психологічної готовності майбутніх менеджерів до управління змінами в організації	156	В. А. Гудов Атомний аспект міжнародних відносин (атомний вимір "human security")	217
В. В. Галайдюк Основні аспекти формування регіональної молодіжної політики в період трансформаційних змін.....	164	В. Г. Гуров Основні підходи для вирішення проблем складання арбітражних застережень.....	221
К. О. Петракова Соціально-економічні аспекти трансформаційних реформ	169	М. Л. Семенюта Спадковість зовнішньої політики Румунії	224
С. В. Білецький	172	І. Алмаші Транскордонний вимір міжнародних відносин	228
А. В. Гольоса Торгівля людьми як глобальна проблема XXI століття	175	Л. О. Глушко Психологія впевненості як наслідок інтеріоризації соціального досвіду та праксиологія творення параметрів соціуму та держави	233
Ю. В. Гоцуляк Місце та роль державних установ для розвитку правової держави в роботах П. І. Новгородцева.....	179	Н. С. Задорожня Проблемні питання визначення категорії «інвестиції» за законодавством України	237
А. В. Гнилозубенко Доктрина розподілу влади	182	М. О. Мороз Державна політика щодо правового регулювання відносин власності в Україні	240
А. О. Куртакова Державне управління у сфері охорони праці: розвиток та перспективи вдосконалення	185		

ПОЛІТИКА ДЕРЖАВНОГО УПРАВЛІННЯ У СФЕРІ ГОСПОДАРЮВАННЯ В УМОВАХ РИНКОВОЇ ЕКОНОМІКИ

Становлення і розвиток української державності, вип. 6, с. 192–194

Останнім часом все частіше доводиться зустрічати у науковій літературі думку про необхідність вибудовування сучасної ефективної системи державного регулювання господарської діяльності. Ринковий характер господарських взаємовідносин змушує замислитися над вибором найбільш адекватних засобів державного регулювання та впливу на сфери перетину інтересів учасників державного, комунального та приватного секторів економіки України [1].

Загалом на сьогодні актуалізується питання про можливість узгодження публічного та приватного інтересу на плановій основі із використанням визначених законодавством України засобів державного регулювання господарської діяльності. Інтерпретацію наведеного можна звести до одного з напрямів такого поєднання публічних та приватних інтересів, як соціальне партнерство.

Загалом питання державного регулювання господарської діяльності, співвідношення останнього із засобами ринкового саморегулювання отримали відображення у роботах провідних вчених — економістів та юристів.

Водночас за умов ринкової економіки роль та значення засобів державного регулювання у забезпеченні досягнення соціального результату у сфері господарських відносин ще більше посилюються, що, відповідно, обумовлює необхідність проведення додаткових досліджень.

У зв'язку з цим розглянемо визначення засобів державного регулювання відносин у сфері господарювання для забезпечення досягнення соціального результату.

У сфері господарювання держава здійснює довгострокову (стратегічну) і поточну (тактичну) економічну і соціальну політику, спрямовану на реалізацію та оптимальне узгодження інтересів суб'єктів господарювання і споживачів, різних суспільних верств і населення в цілому. Одним із напрямів економічної політики держави є регуляторна діяльність.

Державна регуляторна політика у сфері господарської діяльності — напрям державної політики, спрямований на вдосконалення правового регулювання господарських відносин, а також адміністративних відносин між регуляторними органами або іншими органами державної влади та суб'єктами господарювання, недопущення прийняття економічно недоцільних та неефективних регуляторних актів, зменшення втручання держави у діяльність суб'єктів господарювання та усунення перешкод для розвитку господарської діяльності, що здійснюється в межах, у порядку та у спосіб, що встановлені Конституцією та законами України [3].

Регуляторна діяльність — діяльність, яка здійснюється регуляторними органами, фізичними та юридичними особами, їх об'єднаннями, територіальними

громадами і спрямована на підготовку, прийняття, відстеження результативності та перегляд регуляторних актів.

Регуляторними органами є: Верховна Рада України, Президент України, Кабінет Міністрів України, Національний банк України, інші державні органи, центральні та місцеві органи виконавчої влади, органи місцевого самоврядування, а також посадові особи.

Держава і підприємництво вступають у відносини, в яких кожна зі сторін має значний вплив. Держава має потребу в підприємстві, оскільки ринкова система забезпечує її (без особливих додаткових витрат) матеріальними ресурсами, послугами і товарами, фінансовою підтримкою державних програм тощо.

У свою чергу, підприємництво має потребу в державі, оскільки йому необхідне законодавство, що регламентує правила економічної діяльності, її безпеки, захисту і стабільності, а також функціонування монетарної системи, стабільної економічної і соціальної інфраструктури. Підприємництво покладається на конституційний захист і державну підтримку підприємництва як основного інституту суспільства, що забезпечує одержання прибутку, зайнятість населення і підвищення його життєвого рівня. Результатом таких відносин є “змішана” економіка, у якій взаємодіють її суспільний та приватний сектори.

Державні органи на різних рівнях впливають на підприємницьку діяльність, тому результати її здійснення залежать від держави. Держава встановлює “правила гри” на ринку [1].

Відносини між державою і підприємством можуть виявлятися у конфліктах чи тертях, однак ці відносини не є настільки ворожими, як це іноді намагаються представити. Адже саме державне регулювання створює те середовище, у якому діють підприємці, забезпечуючи захист права власності, вико-

нання договірних зобов’язань та ін., що є істотним для діяльності підприємців. Така ворожість більше стосується посадових і службових осіб державних органів, котрі зловживають своїми повноваженнями, порушують права і законні інтереси підприємців.

Як відомо, одні учені вважають, що для розвитку економіки є необхідною відмова держави від регулювання більшості сфер підприємницької діяльності [5, 96].

Інші вчені, навпаки, наполягають на значному посиленні ролі держави в регулюванні підприємництва для забезпечення суспільних (публічних) інтересів. На нашу думку, справді ефективне регулювання має бути побудоване на більш тісному співробітництві між державою і підприємництвом.

Найбільш прийнятним і оптимальним варіантом відносин між державою і підприємництвом варто вважати відносини співробітництва.

Необхідність у відносинах співробітництва між державою і підприємництвом, зокрема, підтверджується досвідом і успіхами Японії, Кореї, Тайваню й інших держав, чії національні стратегії характеризуються тісною співпрацею між державою і підприємництвом в ім’я досягнення визначених позицій в обраних галузях світового ринку. Ті ж країни, чії стратегії характеризувалися твердими чи навіть антагоністичними відносинами держави і підприємництва, були, відповідно, менш успішними на світовому ринку.

Окрім того, сучасний період розвитку суспільства характеризується глобалізацією підприємництва, створенням міжнародних об’єднань підприємців, а також підсилюється можливістю використання передових технологій для економічного розвитку держав, унаслідок чого багато держав допомагають, направляють, регулюють і контролюють підприємництво для досягнення техно-

логічної переваги. Таким чином, зростання конкуренції на світовому ринку, глобалізація бізнесу і підвищення значимості інновації підсилюють, у свою чергу, необхідність розвитку відносин співробітництва між державою і підприємництвом.

Варто припустити, що непрості відносини між державою і підприємництвом згодом будуть ще більше ускладнюватися у зв'язку із посиленням влади, а також системних характеристик кожної зі сторін цих відносин.

На підставі вищенаведеного можна зробити такі висновки:

- державне регулювання діяльності у сфері господарювання є діяльністю держави в особі його органів, спрямованою на забезпечення публічних інтересів шляхом використання засобів взаємодії у регулюванні підприємницьких відносин;
- підставою державного регулювання підприємництва є необхідність забезпечення реалізації й охорони публічних (державних і суспільних) інтересів, а також державного контролю над процесом підготовки регуляторних актів і відстеження діючих державних регулювань як в органах виконавчої влади, так і в інших органах державної влади [4, с.5].

Державне регулювання відіграє важливу роль у функціонуванні господарського правопорядку в Україні, спрямованого на забезпечення фундаментальних суспільних благ: законність, право власності, охорона здоров'я, охоро-

на навколишнього середовища тощо. Для цього необхідно врегулювати політику, що діє на всіх рівнях державного управління. Йдеться про організацію такого рівня регулювання економіки, який відповідав би якісно новим явищам, структурним зрушенням у народному господарстві України, розвитку його на шляху до цивілізованих ринкових відносин.

Таким чином, державне регулювання діяльності суб'єктів підприємництва має бути продуманим і збалансованим. Співвідношення публічних і приватних інтересів при державному регулюванні підприємницької діяльності повинне виражатися в такому державному впливові, що надає можливість суб'єктам підприємництва ефективно розвиватися і при цьому забезпечує необхідні публічні потреби й інтереси.

Література

1. *Конституція України*, Закон від 28.06.1996 № 254к/96-ВР // ВВР України від 23.07.1996 — № 30. — Ст. 141.
2. *Цивільний кодекс України* від 16.01.2003 № 435-IV // ВВР України від 03.10.2003 — № 40. — Ст. 356.
3. *Господарський кодекс України* від 16.01.2003 № 436-IV // ВВР України від 02.05.2003 — № 18. — Ст. 144.
4. *Подцерковний О., Ломакіна О.* Проблеми визначення методів і форм державного регулювання господарських відносин // Підприємництво, господарство та право. — 2002. — № 8. — С. 5.
5. *Татаревський О.* Патентування підприємницької діяльності / Центр комерційного права. — К., 2003.